

سرشناسه: رکنی لموکی، محمدتقی / ۱۳۴۴ -
 عنوان و نام پدیدآور: اخلاق در زندگی / نویسنده محمدتقی رکنی لموکی؛
 تهیه کننده پژوهشکده تحقیقات اسلامی.
 مشخصات نشر: قم: پژوهشکده تحقیقات اسلامی، انتشارات
 زمزم هدایت، ۱۳۹۱
 مشخصات علاءی: ۱۶ ص.
 شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۴۶-۱۶۶-۰۰-۰۳۵۰۰۰
 وضعیت فهرست نویسی: فیا
 یادداشت: ۱-۳
 موضوع: اخلاق اسلامی
 موضوع: خانواده -- جنبه های اخلاقی
 موضوع: اخلاق اسلامی -- ادب
 شناسه افزوده: پژوهشکده تحقیقات اسلامی، انتشارات زمزم هدایت
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۱ الف ۳ ر ۸ / ۴۷ / ۸ B
 رده بندی دیویی: ۲۹۷/۶۱
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۸۷۴۱۰۳

اخلاق در زندگی

پوهشکده تحقیقات اسلامی

نزهت
استاد

www.ketab.ir

اخلاق در زندگی

موضوع: اخلاق • تهیه کننده: پژوهشکده تحقیقات اسلامی
نویسنده: محمدتقی رکنی لموکی • صفحه آرا: علی
نصیر محمدی • ناشر: زمزم هدایت • چاپ: نینوا • نوبت چاپ:
اول • تاریخ چاپ: تابستان ۱۳۹۱ • شمارگان: ۳۰۰۰ • قیمت:
۲۵۰۰ تومان • شابک: ۰-۱۶۶-۲۴۶-۹۶۴-۹۷۸

فم، خ شهید فاطمی (دور شهر)، نبش فاطمی ۳، پلاک ۸۱
تلفکس: ۰۲۵۱-۷۷۳۰۷۳۵، همراه: ۰۸۷ ۲۵۳ ۲۵۳ ۹۱۲
E.mail: tooba@ofogh.net صندوق پستی: ۳۷۱۸۵-۶۴۱

فهرست

مقدمه.....	۱۱
------------	----

فصل اول مفهومی و فلسفی

اخلاق در لغت.....	۱۳
اخلاق در اصطلاح.....	۱۳
مفاهیم و گزاره‌های اخلاقی.....	۱۴
فضائل و رذائل اخلاقی.....	۱۶
فایده اخلاق.....	۱۷

فصل دوم: جایگاه اخلاق در اسلام و دیگر ادیان الهی

۱. اسلام.....	۲۱
الف - خاستگاه اخلاق در اسلام.....	۲۱
ب - اهمیت اخلاق در دین اسلام.....	۲۳
۲. دیگر ادیان الهی.....	۲۶
الف - اهتمام عملی انبیا به اخلاق.....	۲۷
ب - متون دینی ادیان الهی.....	۲۸

فصل سوم: اخلاق کاربردی

تعریف.....	۳۱
جایگاه اخلاق کاربردی.....	۳۲
تاریخچه.....	۳۳
۱. حوزه اسلام.....	۳۳
۲. خارج از حوزه اسلام.....	۳۴
قلمرو.....	۳۵
۱. در ارتباط با علوم دیگر.....	۳۵
۲. در ارتباط با موضوع‌های زیر مجموعه آن.....	۳۷

فصل چهارم: اخلاق در معاشرت (۱)

خوش‌خویی.....	۳۹
۱. فردی.....	۴۰
۲. اجتماعی.....	۴۰
خوش‌رویی.....	۴۱
۱. تحکیم دوستی.....	۴۱
۲. از بین رفتن کینه و کدورت.....	۴۲
۳. تبلیغ دین.....	۴۲
مردم‌داری.....	۴۲
کارگشایی.....	۴۴
آفت‌های کارگشایی.....	۴۵
الف - گداپروزی.....	۴۵
ب - منت گذاشتن.....	۴۵
ج - ریاکاری.....	۴۶

فصل پنجم: اخلاق در معاشرت (۲)

ایجاد نکردن مزاحمت.....	۴۷
-------------------------	----

۴۸	ریشه‌های مردم‌آزاری.....
۴۹	محبت.....
۵۱	منشأ محبت.....
۵۲	محبت به دوستان خداوند.....
۵۲	۱. رسول خدا ﷺ.....
۵۲	۲. ائمه معصوم:.....
۵۳	۳. مؤمنان.....
۵۳	۴. همسر.....
۵۳	۵. کودکان.....
۵۴	۶. والدین.....
۵۴	۷. زیردستان.....
۵۴	۸. ناتوانان.....
۵۵	همکاری.....
۵۵	ابعاد همکاری.....
۵۶	مرز همکاری.....

فصل ششم: اخلاق در معاشرت (۳)

۵۷	معاشرت‌های خانوادگی.....
۵۷	۱. خویشان.....
۵۸	۲. فرزندان و والدین.....
۶۰	۳. همسران.....

فصل هفتم: اخلاق در معاشرت (۴)

۶۵	امر به معروف و نهی از منکر.....
۶۶	۱. دلایل وجوب امر به معروف و نهی از منکر.....
۶۷	۲. مراتب امر به معروف و نهی از منکر.....
۶۸	۳. ویژگی‌های امرکننده به معروف و نهی‌کننده از منکر.....

- ۷۰ آثار اجتماعی امر به معروف و نهی از منکر
- ۷۱ دخالت نکردن در کارهای خصوصی دیگران

فصل هشتم: اخلاق در معاشرت (۵)

- ۷۳ خیرخواهی
- ۷۵ آداب خیرخواهی
- ۷۶ آثار خیرخواهی
- ۷۶ وفای به عهد
- ۷۷ انواع پیمان
- ۷۹ ثمرات وفای به عهد
- ۸۰ عفو و گذشت
- ۸۰ انواع عفو و گذشت
- ۸۲ حدود عفو

فصل نهم: اخلاق در سیاست (۱)

- ۸۳ مقدمه
- ۸۳ رابطه اخلاق با سیاست
- ۸۵ شایسته سالاری اخلاقی دولت مردان
- ۸۷ ویژگی های اخلاقی سیاستمداران

فصل دهم: اخلاق در سیاست (۲)

- ۹۱ دوری از نفاق سیاسی
- ۹۱ پیامدهای نفاق سیاسی
- ۹۲ نشانه های نفاق سیاسی
- ۹۵ اعتدال در سیاست
- ۹۷ پرهیز از مشاجره سیاسی
- ۹۸ راهکارهای نیفتادن به دام مشاجره های سیاسی

فصل یازدهم: اخلاق در سازمان (۱)

۱۰۱	 مقدمه
۱۰۱	 صداقت و امانت‌داری
۱۰۲	 صداقت
۱۰۳	 امانت‌داری
۱۰۶	 برخورد کریمانه
۱۰۷	 نشانه‌های رفتار کریمانه
۱۰۷	 وجدان کاری
۱۰۸	 نشانه‌های نداشتن وجدان کاری
۱۰۹	 راه‌های تقویت وجدان کاری
۱۱۰	 نظم و انضباط کاری

فصل شانزدهم: اخلاق در سازمان (۲)

۱۱۱	 خوش‌گمانی و اعتماد
۱۱۱	 اسباب خوش‌گمانی
۱۱۳	 پیامدهای بدگمانی
۱۱۴	 پرهیز از تملق و چاپلوسی
۱۱۶	 پرهیز از سخن چینی
۱۱۷	 انگیزه‌های سخن چینی
۱۱۸	 سزای سخن چین
۱۱۸	 محبت در محیط کار

فصل سیزدهم: اخلاق در سازمان (۳)

۱۲۱	 مشورت
۱۲۳	 پرهیز از تکبر
۱۲۴	 پیامدهای تکبر
۱۲۵	 درمان تکبر

۱۲۵.....	پرهیز از ریاست‌طلبی
۱۲۸.....	سیاس‌گزاری
۱۲۹.....	پیامدهای ناسپاسی

فصل چهاردهم: اخلاق در نقد اندیشه‌ها

۱۳۱.....	مقدمه
۱۳۱.....	ضرورت نقد
۱۳۲.....	مهم‌ترین مسائل یک نقد سالم
۱۳۲.....	۱. مسائل مربوط به نقد شونده
۱۳۷.....	۲. مسائل مربوط به نقد کننده

فصل شانزدهم: اخلاق جنسی (۱)

۱۴۱.....	مقدمه
۱۴۲.....	عفت و پاکدامنی
۱۴۴.....	حفظ حجاب و ترک خودآرایی در انظار عمومی

فصل شانزدهم: اخلاق جنسی (۲)

۱۴۷.....	غیرت
۱۴۹.....	پرهیز از بدگمانی
۱۵۲.....	حفظ نگاه و کلام در برابر نامحرم
۱۵۳.....	پرهیز از چشم‌چرانی
۱۵۴.....	حفظ سخن با نامحرم
۱۵۷.....	کتاب‌نامه

مقدمه

امام علی علیه السلام فرمود:

مَنْ تَأَدَّبَ بِأَدَبِ اللَّهِ الْإِلَهُ إِلَى الْفَلَاحِ الدَّائِمِ

هر کس به ادب الهی تربیت شود و آراسته گردد، خداوند او را به رستگاری همیشگی می‌رساند.

در زمان ما، اندیشمندان علم اخلاق، توجه زیادی به اخلاق کاربردی دارند. این روی آوری، به دلیل چالش‌های نوین زندگی بشر در این آن، نیاز به مسائل جدید اخلاقی، ضرورت دو چندان پیدا کرده است.

اخلاق کاربردی، از سویی به دنبال نشان دادن تازه‌ترین موضوع‌ها و عنوان‌های مطرح یا در خور طرح در عرصه‌های عینی و عملی اخلاق است و از سوی دیگر، دانش و اندیشه عالمان اخلاق را به ارائه راه‌حل‌هایی برای مشکلات جدید اخلاق بشری فرا می‌خواند. در همین راستا، آموزه‌های اخلاقی دین اسلام بهترین رهنمودهای کاربردی اخلاق را نشان داده است. در واقع، آموزه‌های اخلاقی اسلام، موهبتی است که خداوند تبارک و تعالی به بشر ارزانی داشته است

و همگان را به انجام آنها دعوت کرده است. این آموزه‌ها سعی دارند رابطه بشر با خود، با خدا، با دیگر انسان‌ها و با طبیعت را سامان بخشند، به گونه‌ای که سعادت دنیا و آخرت او تأمین شود.

گرفتاری‌های اخلاقی جهان معاصر و نیز دستان خالی بشر برای برطرف کردن این گرفتاری‌ها، چاره‌ای بر جای نمی‌گذارد غیر از آنکه او از فرمان‌های خداوند پیروی کند. تجربه ناموفق سده‌های اخیر در پیروی از مکتب‌های اخلاقی بشری و ناگوارتر شدن اوضاع اخلاق در شرق و غرب عالم، ادعای فوق را اثبات می‌کند. با توجه به این حقیقت، بر پیروان دین مبین اسلام ضروری است که در شناختن و به کار بردن دستورهای اخلاقی دین پیشگام قافله بشری باشند.

کتاب حاضر به منظور تسهیل معیارهای کاربردی اخلاق از دیدگاه دین نوشته شده است تا خوانندگان را در شناخت این معیارها و نیز چگونگی کاربرد آنها یاری رساند. خوانندگان پس از مطالعه این کتاب قادرند مسائل اخلاقی را در زندگی فردی و اجتماعی به کار ببرند. در این کتاب، پس از بحث‌های کلی و مفهومی، پنج حوزه اخلاقی آسیب‌شناسی شده است و با استفاده از گفت و گوهای درون دینی، راه حل‌های کاربردی ارائه شده است. آن پنج حوزه عبارتند از: معاشرت، سیاست، سازمان، نقد اندیشه‌ها و مسائل جنسی.

پژوهشکده تحقیقات اسلامی